

Ο ΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ

A) Τα σύνθετα ρήματα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας τονίζονται όπως τα απλά με εξαίρεση την προστακτική.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΑΝΟΝΑ

A. Η Οριστική Ενεστώτα των ρημάτων **φημί, οίδα, είμι, εἶμι, κεῖμαι**, όταν είναι σύνθετα με πρόθεση, ανεβάζουν τον τόνο στην τελευταία συλλαβή της πρόθεσης (στους υπόλοιπους χρόνους τονίζονται κανονικά)

π.χ. ἄπειμι, ἄπει, ἄπεσι **ωστόσο** ἀπήν, ἀπήσθα...(πρτ.)

B. Η Υποτακτική και Ευκτική Αορίστου β' των ρημάτων **ἔχω - ἔχομαι και ἔπομαι**, όταν είναι σύνθετα, ανεβάζουν τον τόνο στην πρόθεση (αν η πρόθεση είναι δισύλλαβη, ο τόνος μεταφέρεται στην τελευταία συλλαβή της).

π.χ. κατάσχω, κατάσχησ... κατάσχοιμι, κατάσχοις.. (απλό= σχοίην,σχοίης,σχοίη..)
κατάσχωμαι, κατάσχη... κατασχοίμην, κατάσχοιο...
ἐπίσπωμαi, ἐπίσπη... ἐπισποίμην, ἐπίσποιο...

- Οι **μετοχές** και τα **απαρέμφατα** των σύνθετων ρημάτων της αρχαίας ελληνικής γλώσσας διατηρούν, τον τόνο τους σταθερό, σαν να μην ήταν σύνθετα.

ΤΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΕΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ

α. Όταν η λήγουσα της προστακτικής είναι **βραχύχρονη** ο τόνος ανεβαίνει στην τελευταία συλλαβή της πρόθεσης.

π.χ. **κατά-λυε**, **ἀνά-βηθι**, **ἀνά-βητε**

β. Όταν η λήγουσα της προστακτικής είναι **μακρόχρονη** ο τόνος παραμένει αμετάβλητος.

π.χ. **κατα-λύου**, **παρα-λαβοῦ**

γ. Όταν έχουμε **μονοσύλλαβη προστακτική μέσης φωνής** (σχοῦ, σποῦ, θοῦ, δοῦ, οῦ) τότε:

α. με δισύλλαβη πρόθεση ο τόνος ανεβαίνει

π.χ. **ἐπί-σπου**

β. με μονοσύλλαβη πρόθεση ο τόνος παραμένει

π.χ. **συ-σποῦ**

- **Προσοχή στον τονισμό της σύνθετης προστακτικής παρακειμένου:**

ο τόνος εδώ δεν ανεβαίνει πιο πάνω απ' τον αναδιπλασιασμό

π.χ. άφιξο (άφιγγμαι)
    άπηξο (άπηγγμαι)

- **Προσοχή στον τονισμό της σύνθετης προστακτικής των συνηρημένων ρημάτων:**

τα σύνθετα συνηρημένα ρήματα τονίζονται όπου και όπως τα απλά με εξαίρεση **μόνο** το β' ενικό προστ. ενεστ. των ρημάτων με μονοσύλλαβο θέμα.

π.χ. από-πλει
    από-δρα

